

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА

Педагогічний факультет

Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ
СОЦІАЛЬНИЙ СУПРОВІД ОСОБИ/СІМ'Ї,
ЯКА ПЕРЕБУВАЄ У СЖО

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Освітня програма «Соціальна робота»

Спеціальність І 10 Соціальна робота та консультування

Галузь знань І Охорона здоров'я та соціальне забезпечення

Затверджено на засіданні кафедри

Протокол № 1 від 26 серпня 2025 р.

м. Івано-Франківськ – 2025 р.

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Соціальний супровід особи/сім'ї, яка перебуває у СЖО
Викладач	Сабат Наталія Іванівна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи
Контактний телефон викладача	+380986702613
Е-mail викладача	nataliia.sabat@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	очний / заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ECTS, 90 год
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	очні консультації: згідно розкладу консультацій

2. Анотація до навчальної дисципліни

Предметом вивчення навчальної дисципліни є теоретичні основи, методи й технології соціального супроводу осіб і сімей, які опинилися у складних життєвих обставинах. У межах курсу аналізуються причини та наслідки соціальної вразливості, а також розглядаються сучасні підходи до комплексної підтримки таких категорій населення.

Особливу увагу приділено нормативно-правовому регулюванню соціального супроводу, оцінці потреб клієнтів, розробці та реалізації індивідуальних програм допомоги, міжвідомчій взаємодії та профілактичній роботі. Також розглядаються питання етики, психологічної підтримки та стратегій подолання кризових ситуацій.

Курс формує у студентів професійні компетенції для роботи з різними групами клієнтів, включаючи кризові сім'ї, дітей-сиріт, осіб із залежностями, людей з функціональними обмеженнями, внутрішньо переміщених осіб та інших уразливих категорій.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Мета курсу – розкрити сучасні наукові концепції, поняття, методи й технології соціально-психологічного супроводу; ознайомити здобувачів освіти з видами, формами, методами, техніками надання соціального супроводу особам (сім'ям), які перебувають у складних життєвих обставинах.

Завдання курсу:

– розкрити концептуальні засади соціальної роботи, організованої у формі

надання соціального супроводу;

- розкрити умови, мету та завдання, зміст, форми і методи надання соціального супроводу в межах системи, що впроваджується в Україні;
- представити сучасні стратегії та інноваційні моделі надання соціального супроводу, проаналізувати проблеми, які можуть виникнути при їх впровадженні;
- змодельювати діяльність із надання соціального супроводу на основі оцінки проблем, потреб та умов діяльності;
- визначити умови та критерії якості та ефективності надання соціальних послуг;
- сформувати у студентів навички планування та адміністрування процесу організації та надання соціального супроводу на базі сучасних інноваційних підходів із дотриманням цінностей та етичних норм соціальної роботи;
- сприяти набуттю здобувачами освіти компетентностей відповідно до освітньої програми.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Компетентності

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у соціальній сфері або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів соціальної роботи і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК-6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК-11. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми у професійній діяльності.

ЗК-12. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК-14. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.

Спеціальні компетентності:

СК-5. Здатність до виявлення, соціального інспектування і оцінки потреб вразливих категорій громадян/сімей, які опинилися в складних життєвих обставинах.

СК-12. Здатність ініціювати соціальні зміни, які сприяють адаптації та соціалізації осіб у сучасному суспільстві.

СК-15. Здатність взаємодіяти з особами/сім'ями, представниками різних професійних груп та громад.

СК-16. Здатність дотримуватися етичних принципів та стандартів соціальної

роботи.

Програмні результати навчання:

РН 5. Теоретично аргументувати шляхи подолання проблем та складних життєвих обставин, обирати ефективні методи їх вирішення, передбачати наслідки.

РН 13. Використовувати методи соціальної діагностики у процесі оцінювання проблем, потреб, специфічних особливостей та ресурсів клієнтів.

РН 19. Залучати особистісні ресурси осіб, які звернулися за допомогою, ресурси соціальної групи і громади для розв'язання їх проблем, виходу із складних життєвих обставин.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни – 90 год	
Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	12 / 4
семінарські заняття	18 / 6
самостійна робота	60 / 80

Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибіркового
VIII	I 10 Соціальна робота та консультування	четвертий	вибірковий

Тематика навчальної дисципліни			
Тема	Кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб.
Тема 1. Сім'я як об'єкт соціального супроводу.	2		5/6
Тема 2. Сутність терміна «складні життєві обставини» та чинники, які їх зумовлюють.		2	5/7
Тема 3. Соціальний супровід як базова соціальна послуга.	2/2		5/7
Тема 4. Соціальний супровід внутрішньо переміщених сімей, у т.ч. сімей з дітьми.	2		5/7
Тема 5. Соціальний супровід осіб, які пережили травму чи втрату (зокрема, внаслідок стихійного лиха або війни).		2/2	5/7
Тема 6. Соціальний супровід сімей трудових мігрантів.		2	5/7
Тема 7. Соціальний супровід осіб, що постраждали від	2/2	2	5/7

жорстокого поводження.			
Тема 8. Соціальний супровід сімей, у яких є недієздатні особи та особи з інвалідністю.	2	2/2	5/7
Тема 9. Соціальний супровід сімей, у яких є особи, залежні від психоактивних речовин (ПАР).		2	5/6
Тема 10. Соціальний супровід сімей, яких торкнулась проблема ВІЛ/СНІДу.		2	5/6
Тема 11. Соціальний супровід осіб, що перебувають у конфлікті із законом, та членів їхніх сімей.		2/2	5/6
Тема 12. Критерії оцінювання якості соціального супроводу сімей, які перебувають у складних життєвих обставинах.	2	2	5/7
	ЗАГ.:	12/4	18/6
			60/80

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	<p>Згідно Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти в університеті https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/09/poriadok-orhanizatsii-ta-provedennia-otsiniuvannia-uspishnosti-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity.pdf</p> <p>Вид контролю – залік.</p> <p>Максимальна оцінка – 100 балів, з них: 45 балів за поточне оцінювання; 45 балів – за контрольну роботу; 10 балів – за самостійну роботу.</p>
Вимоги до письмових робіт	<p>Виконання письмових завдань, поданих до планів семінарських занять, є обов'язковим складником підготовки до заняття і оцінюються додатково. Письмові роботи повинні виконуватися самостійно й перевірятись під час практичного заняття.</p> <p>Здобувачі вищої освіти виконують контрольну роботу у формі тестування, яке розміщене на сайті дистанційного навчання https://d-learn.pnu.edu.ua (для денної – на занятті, для заочної – за 10 днів до початку сесії).</p>
Семінарські заняття	<p>Семінарські та практичні заняття проводиться з метою формування у студентів умінь і навичок з курсу, комунікації відповідно до сформульованих завдань, складання презентацій та творчих завдань. Попередня підготовка до розгляду питань, активна участь під час обговорення, обов'язкове виконання усіх завдань. Оцінка за такі заняття враховується при виставленні підсумкової оцінки з дисципліни.</p>

Умови допуску до підсумкового контролю	Обов'язкова присутність на заняттях. Активність упродовж семестру, відвідування або відпрацювання усіх семінарських занять упродовж двох тижнів з моменту пропуску заняття або отримання незадовільної оцінки на занятті. Оцінки за поточне тестування, відповіді на семінарських заняттях, виконання контрольної роботи та завдань на самостійне опрацювання.
Підсумковий контроль	Залік.

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи: виконуються з використання цифрових технологій та з посиланнями на джерела (з урахуванням вимог до виду роботи).

Академічна доброчесність: Викладання навчальної дисципліни ґрунтується на засадах академічної доброчесності відповідно до Кодексу честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника <https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/09/Нова-редакція-Кодексу-честі-Прикарпатського-національного-університету-імені-Василя-Стефаника-1.pdf>

– сукупності етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання з метою забезпечення довіри до результатів навчання. Студент повинен неухильно дотримуватися правил внутрішнього розпорядку закладу вищої освіти, інших видів політики, передбачених нормативними документами, що регулюють освітній процес у ЗВО.

Студенти зобов'язані дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання та виявлення плагіату у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника <https://cnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/10/Нова-редакція-Положення-про-запобігання-академічному-плагіату.pdf>

Під час виконання письмових завдань слід надавати посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримуватись норм законодавства про авторське право і суміжні права; надавати достовірну інформацію про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

У випадку порушення норм академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо);
- повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми;
- відрахування із закладу освіти;
- позбавлення академічної стипендії;
- позбавлення наданих закладом освіти пільг з оплати навчання.

Відвідування занять: Обов'язкове. Студенти, які навчаються за індивідуальним графіком, мають в повному обсязі виконати додаткові індивідуальні завдання, попередньо узгодивши їх з викладачем. Присутність на модульній контрольній роботі є обов'язковою. У випадку відсутності студента на проміжному контролі з поважної причини, підтвердженої документально, йому призначається інша дата складання модульної контрольної роботи.

Неформальна освіта: Згідно Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/05/02-07.33_2022-polozhennia-pro-vyznannia-rezultativ-navchannia-zdobutykh-shliakhom-neformalnoi-osvity-v-prykarpatskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-vasylia-stefanyka.pdf

Зараховуються результати неформальної освіти згідно з кількістю годин та тем, які повинні відображати матеріал семінарських занять. Наприклад, 2 години, які були отримані в результаті неформальної освіти, зараховуються як одне семінарське заняття з відповідної теми.

Обов'язковою умовою визнання результатів неформального навчання здобувача в рамках вибіркової складової освітньої програми є відповідність цих результатів рівню освіти, на якому реалізується освітня програма.

Рекомендовані платформи:

українська освітня платформа [Prometheus](#);

безкоштовна освітня платформа [Khan Academy](#);

українська студія онлайн-освіти [EdEra](#);

онлайн-платформа [Coursera](#).

8. Рекомендована література

Законодавчі та нормативні документи

1. Державний стандарт соціального супроводу сімей (осіб), які перебувають у складних життєвих обставинах : наказ Міністерства соціальної політики України № 318 від 31.03.2016.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0621-16#Text>
2. Про соціальні послуги: Закон України від 17.01.2019 № 2671-VIII.
Відомості Верховної Ради України.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19>

Базова

3. Вебер Т. Травмафокус: спеціалізований психотерапевтичний метод для роботи зі стресом, травмою та хронічним болем. Харків : Litera Nova, 2020. 164 с.
4. Групові форми роботи в системі психосоціальної допомоги дітям і сім'ям, що опинились у складних життєвих обставинах внаслідок військових дій (досвід упровадження) / авт. кол. В. В. Байдик та ін. Київ : Ніка-Центр, 2020. 122 с.

URL: <https://lib.iitta.gov.ua/723324/1/posibnyk-grupovi-formy.pdf>

5. Капська А. Й., Пеша І. В. Соціальний супровід різних категорій сімей та дітей : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2012. 232 с.
6. Магдисюк Л. І., Мельник А. П. Психологія життєвих криз та кризове консультування : навч.-метод. посіб. Луцьк : Вежа-Друк, 2021. 100 с.
7. Психологія екстремальності та психопрофілактика психічної травми й суїцидальних намірів : навч.-метод. посіб. / Т. І. Дучимінська та ін. Луцьк : Вежа-Друк, 2021. 236 с.
8. Соціальна робота з вразливими сім'ями та дітьми : посіб. у 2-х ч.; Ч. 2 (Соціальна робота з вразливими сім'ями та дітьми) / А. В. Аносова, О. В. Безпалько, Т. П. Цюман та ін. / за заг. ред.: Т. В. Журавель, З. П. Кияниці. Київ : ОБНОВА КОМПАНІ, 2017. 352 с.

Додаткова

9. Бичук І. Соціальний супровід сімей, які перебувають у складних життєвих обставинах (із досвіду викладання навчальної дисципліни «Соціальний супровід»). *Ввічливість. Humanitas*. 2021. № 4. С. 3–9. <https://doi.org/10.32782/humanitas/2021.4.1>
10. Кризова психологія : навчально-методичний комплекс для студентів спеціальності «психологія» / укл. Кривоконь Н. І. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2014. 17 с.
11. Кучер Г. М. Інновації соціальної роботи в громаді із сім'ями, що опинилися у складних життєвих обставинах. *Педагогічні науки: збірник наукових праць*. 2018. Вип. 82, том 2. С. 207–212.
12. Любецька М. М. Розвиток наукового знання у сфері здійснення соціального супроводу сімей (осіб), які перебувають у складних життєвих обставинах. *Інвестиції: практика та досвід*. 2019. № 1. <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2019.1.97>
13. Лютий В. П., Гаврилюк К. О. Критерії оцінювання якості соціального супроводу сімей, які перебувають у складних життєвих обставинах. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова*. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи. 2020. Вип. 75. С. 115–121.
14. Лютий В., Дуля А. Сім'ї ВПО з дітьми: потреби та стратегії опанування складними обставинами. *Ввічливість. Humanitas*. 2023. № 1. С. 49–58. <https://doi.org/10.32782/humanitas/2023.1.7>
15. Ми пережили: Техніки відновлення для сімей, військових, цивільних та дітей [наук. ред. Г. Циганенко]. Київ : Психол. кризова служба, 2015. 200 с.
16. Мороз Р. А. Психологія травмуючих ситуацій та надання психологічної допомоги : методичні рекомендації. Миколаїв : Іліон, 2016. 224 с.
17. Мюллер М. Якщо ви пережили психотравмуючу подію. Львів : Вид-во Українського католицького університету «Свічадо», 2014. 120 с.
18. Оніщенко Н. В. Екстрена психологічна допомога постраждалим в умовах надзвичайної ситуації: теоретичні та прикладні аспекти : монографія. Харків : «Право», 2014. 584 с.
19. Особистість як суб'єкт подолання кризових ситуацій: психологічна

- теорія і практика : монографія / за ред. С. Д. Максименка, С. Б. Кузікової, В. Л. Зливкова. Суми : Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2017. 540 с.
20. Психологічна допомога учасникам АТО та їх сім'ям : кол. моногр. / М. Мушкевич та ін. Луцьк : Вежа-Друк, 2016. 356 с.
21. Сабат Н. І. Діяльність сучасного педагога з дітьми мігрантів: теорія та практика : навч.-метод. посіб. Івано-Франківськ : НАІР, 2016. 212 с.
22. Сабат Н. І. Соціальна робота з особами, постраждалими у військовий період. *Теоретичні, методичні та практичні проблеми соціальної роботи* : збірник тез доповідей учасників VII Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Івано-Франківськ, 19 травня 2022 р. / за ред. Г. Й. Михайлишин, І. В. Кулик; упоряд. : Н. В. Сабат, Н. І. Сабат. Івано-Франківськ, 2022. С. 111–115.
23. Сахарук Ю. Соціальна робота з вразливими групами населення в умовах воєнного стану. *Соціальна робота та соціальна освіта*. 2024. Вип. 1 (12). С. 48–54. [https://doi.org/10.31499/2618-0715.1\(12\).2024.305099](https://doi.org/10.31499/2618-0715.1(12).2024.305099)
24. Титаренко Т. Життєві кризи: технології консультування. Київ : Главник, 2007. 144 с.
25. Трубавіна І. М. Соціальний супровід неблагополучної сім'ї. Науково-методичні матеріали. Київ : ДЦССМ, 2003. 86 с.
26. Черниш О. О. Поняття «складні життєві обставини» у міждисциплінарному вимірі. *Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка*. Педагогічні науки. 2019. № 6 (329). Ч. 1. С. 55–63.
27. Яценко Л. В., Литвишко О. М. Проблема соціальної підтримки сімей, які потрапили у складні життєві обставини. *Інноваційна педагогіка*. 2023. Вип. 55. Т. 3. С. 170–173. <https://doi.org/10.32782/2663-6085/2023/55.3.35>

Викладач _____ Наталія САБАТ, доцент кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи